

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 2018014383
Dátum vydania rozhodnutia: 17. mája 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2018014383.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov a JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. mája 2018 v Bratislave vo veci vyžiadanej osoby U. G., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Ukrajiny, o sťažnosti vyžiadanej osoby proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 28. apríla 2018, sp. zn. 5Ntc/11/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku sťažnosť vyžiadanej osoby U. G. s a z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 28. apríla 2018, sp. zn. 5Ntc/11/2018 bolo rozhodnuté podľa § 15 odsek 2 zák. č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoEZR“) o vzatí vyžiadanej osoby U. G. do predbežnej väzby a to na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Krajským súdom v Budapešti, Maďarská republika, dňa 22. marca 2018 pod sp. zn. 17.B.15/2018, pre trestný čin vraždy a vážne ublíženie na zdraví podľa § 160 Trestného zákona Maďarskej republiky na tom skutkovom základe, že dňa 23. augusta 1996 v Budapešti spolu so spolupáchateľom mali uniesť obeť a požadovali od nej peniaze a keďže obeť peniaze páchatelom nedala, zabili ju. Väzba začala plynúť dňom 27. apríla 2018 o 10,30 hod. a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby v Leopoldove. V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd uviedol, že má za to, že v predmetnej veci sú splnené podmienky pre vzatie vyžiadanej osoby do predbežnej väzby, keďže (ako už v návrhu uviedla prokurátorka) László Kovácsovi podľa Trestného zákona Maďarska hrozí za trestný čin uvedený v európskom zatýkacom rozkaze uloženie trestu odňatia slobody až na doživotie. Vyžiadaná osoba je dôvodne podozrivá zo spáchania závažného trestného činu, ktorého motívom bolo získanie majetkového prospechu. U. G. sa v Maďarsku nezdržiava, na základe čoho bol európsky zatýkací rozkaz vydaný, používal inú identitu, keď vystupoval ako Z. D. B.. Pod týmto menom bol riešený aj v správnom konaní, výsledkom ktorého bolo administratívne vyhostenie so zákazom vstupu na územie Slovenskej republiky a jeho umiestnenie do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov v Medved'ove. Uvedené rozhodnutie nebolo možné realizovať, pretože vyžiadaná osoba síce o sebe vyhlasovala, že je štátnym príslušníkom Ruskej federácie a prejavila záujem o návrat do krajiny pôvodu prostredníctvom Medzinárodnej organizácie pre migráciu, avšak náhradný cestovný doklad jej nebolo možné vystaviť z dôvodu nepotvrdenia totožnosti osoby. Menovaný dňa 26. apríla 2018 požiadal o udelenie azylu, v rámci čoho

bolo potrebné odobratie odtlačkov a ich vloženie do systému IS Migra. Následne bola zistená zhoda odtlačkov a zistenie, že osoba vystupujúca ako Z. D. B., nar. XX.XX.XXXX je v skutočnosti U. G., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je v podstate v celosvetovom pátraní, keďže na menovaného bol vydaný príslušným maďarským justičným orgánom tak medzinárodný zatýkací rozkaz, ako aj európsky zatýkací rozkaz. Teda je nepochybné, že vyžiadaná zadržaná osoba v snahe vyhnúť sa trestnému konaniu v Maďarsku migruje po svete využívajúc falošnú identitu. Navyiac, vyžiadaná osoba nemá žiadne väzby na Slovensko. Existuje preto reálna obava, že v prípade prepustenia U. G. na slobodu ujde, aby sa vyhol svojmu odovzdaniu do štátu pôvodu, čím by nepochybne došlo k zmareniu tohto konania o európskom zatýkacom rozkaze. Ihneď po vyhlásení tohto uznesenia podala proti nemu vyžiadaná osoba sťažnosť. V dodatočne predložených dôvodoch sťažnosti prostredníctvom svojho obhajcu poukázal na to, že napadnuté uznesenie je vecne nesprávne. V danom prípade je trestné stíhanie premlčané podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a zároveň je daná právomoc slovenských orgánov podľa právneho poriadku SR. Poukázal na ustanovenia § 23 ods. 1 písm. e) ZoEZR, §§ 9 ods. 2, 16 ods. 1, 67 ods. 1 písm. b), 219 ods. 1 Tr. zák. Slovenskej republiky č. 140/1961 Zb., §§ 2 ods. 1, 9 ods. 1, 281 ods. 1 platného Tr. por., ako i na články 50 ods. 6 Ústavy SR a 7 ods. 1 Dohovoru. Ďalej napriek tomu, že ZoEZR umožňuje nahradenie väzby uložením primeraných obmedzení, krajský súd neposúdil daný prípad individuálne. U. G. sám požiadal lekára o privolanie polície, pretože bol v stave hmotnej núdze. Tiež požiadal o prevezenie do Útvary policajného zariadenia pre cudzincov v Medved'ove, kde sa dobrovoľne dlhšiu dobu zdržiaval. Až v rámci azylového konania bolo zistené, že sa jedná o osobu hľadanú maďarskými orgánmi. Je nezmyselné, aby určitá osoba mala úmysel sa skrývať, ak by sa následne vystavila možnosti odhalenia v rámci azylového konania. Postup U. G. skôr nasvedčuje tomu, že si nebol vedomý, že je osobou v Maďarskej republike hľadanou. Pre daný skutok bol viackrát v Maďarsku, zrejme na slobode, vypočúvaný. Vzatie do predbežnej väzby nie je preto primeraným opatrením, pretože prítomnosť vyžiadanej osoby možno zabezpečiť menej invazívnymi opatreniami a to dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných obmedzení a povinností, napr. zákazom opustiť Úvar policajného zariadenia pre cudzincov v Medved'ove, či povinnosťou oznámiť každú zmenu pobytu. Navrhol preto, aby súd druhého stupňa napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu. Prokurátor sa k podanej sťažnosti nevyjadril. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako sťažnostný súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podala vyžiadaná osoba sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že podaná sťažnosť nie je dôvodná. Vo vzťahu k výroku napadnutého uznesenia o vzatí do predbežnej väzby najvyšší súd uvádza, že európsky zatýkací rozkaz je v zmysle zákona o EZR založený na zásade vzájomného uznávania rozhodnutí medzi štátmi Európskej únie. Je to vyjadrenie určitej dôvery justičným orgánom členského štátu, že rozhodnutie orgánu iného členského štátu je vecne správne. Z ustanovenia článku 5 ods. 1 písm. c), písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 15 ZoEZR vyplýva, že inštitút predbežnej väzby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze má iný charakter, než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti prvého až tretieho dielu Trestného poriadku (§ 71 - § 87 Tr. por.). To platí nielen o dôvodoch tejto väzby (§ 71 Tr. por.), ale aj o rozhodovaní o väzbe (§ 72, najmä ods. 2 Tr. por.). Napriek tomu, že aj predbežná väzba je prostriedkom na zabezpečenie účasti vyžiadanej osoby v konaní, tak v tomto konaní jej dôvody nie sú vymedzené tak striktno ako v ustanovení § 71 Tr. por. Osoba v konaní o predbežnej väzbe, vydávacej väzbe a o prípustnosti vydania do cudziny nemá postavenie obvineného. Účelom konania o vydanie do cudziny nie sú preto otázky viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na vzatie osoby do predbežnej väzby, vydávacej väzby a či je prípustné jej vydanie ako vyžiadanej osoby. V takom konaní sa neskúma otázka prezumpcie neviny, trestnosť činu a ani právo na obhajobu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom Slovenskej republiky obvinenej osobe ústavne zaručený. Nie je teda potrebné na základe doteraz zistených konkrétnych skutočností konštatovať obavu z úteku, ovplyvňovanie dokazovania alebo páchania trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) alebo písm. c) Tr. por. Súd taktiež nepreskúmava dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná, a správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu (z hľadiska právneho poriadku Slovenskej republiky naposledy uvedenú otázku skúma až pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 22 ods. 3 - 5, a to v súvislostiach použitia § 23 zák. č. 154/2010 Z. z.). Zdôrazniť je tiež potrebné, že účelom

inštitútu predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky, pokiaľ nie je štátom pôvodu doručený a predložený originál európskeho zatýkacieho rozkazu - teda prioritne ide o zabránenie zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze. Na vyžiadajú osobu U. G. bol vydaný Európsky zatýkací rozkaz Krajským súdom v Budapešti dňa 22. marca 2018 pod sp. zn. 17.B.15/2018, pre trestný čin vraždy a vážne ublíženie na zdraví podľa § 160 Trestného zákona Maďarska na tom skutkovom základe, že dňa 23. augusta 1996 v Budapešti spolu so spolupáchateľom uniesli obeť a požadovali od nej peniaze a keďže obeť peniaze páchatelom nedala, zabili ju. Za uvedené trestné činy je možné uložiť podľa maďarského trestného zákona trest odňatia slobody až na doživotie. Keďže tieto trestné činy boli priradené ku kategórii trestných činov uvedených v § 4 ods. 4 ZoEZR, nebolo potrebné skúmať ich trestnosť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo spisového materiálu vyplýva, že vyžiadaná osoba sa v Maďarskej republike, kde má i trvalý pobyt, nezdržiava. Sám uviedol, že o trestnom stíhaní v Maďarsku vedel, úmyselne preto vystupoval pod inou identitou, aby sa vyhol prípadným dôsledkom tohto trestného stíhania. To napokon vyplýva i z jeho konania. K Slovenskej republike nemá žiadne väzby. Uvedené skutočnosti umožňujú vyslovenie rezultátu o tom, že v prípade ponechania na slobode by sa U. G. mohol útekou vyhýbať konaniu o vykonaní EZR, čím by mohlo prísť k zmareniu účelu konania. Samotná skutočnosť, že na území Slovenskej republiky požiadal o azyl, nie je spôsobilá túto obavu dostatočne vyvrátiť. Práve naopak, o azyl požiadal pod fingovaným menom, vydával sa teda za inú osobu s cieľom vyhnúť sa odhaleniu jeho pravej identity a následnému vydaniu do Maďarskej republiky. Je možné konštatovať, že vyžiadaná osoba sa úmyselne vyhýbala možným následkom trestného konania vedeného v Maďarskej republike. To evokuje dôvodnú obavu, že by tak činila i v prípade ponechania na slobode na území Slovenskej republiky. Nie je možné stotožniť sa ani s tvrdením, že v danej veci by bol dôvod na odmietnutie vykonania EZR podľa § 23 ods. 1 písm. e) ZoEZR, pretože vzhľadom na možnú právnu kvalifikáciu daného skutku podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. j) slovenského Tr. zák. č. 140/1961 Zb., by daný skutok na území Slovenskej republiky nebol premlčaný. Definitívny záver o tom, či je daný skutok na území Slovenskej republiky premlčaný a či je na jeho stíhanie zároveň daná príslušnosť slovenských orgánov, je však vyhradený na rozhodnutie príslušnému súdu pri rozhodovaní o vykonaní EZR. Najvyšší súd sa napokon zaoberal i otázkou, či nie je možné účel predbežnej väzby dosiahnuť i menej invazívnym spôsobom (najmä dohľadom probačného a mediačného úradníka), avšak vzhľadom na uvedené okolnosti by nebol takýto postup dostačujúci. Na základe uvedených skutočností preto najvyšší súd sťažnosť vyžiadanej osoby proti napadnutému uzneseniu zamietol, pretože nie je dôvodná.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.